

Kompas

Colofon

Jaargang: 8
Nummer 4
November 2016

Werkmateriaal met verwerkingsmogelijkheden
voor leidinggevenden en kinderen van -12
kinderclubs.

Redactie

Mw. P.H. Herweijer, voorzitter
Mw. G.M. de Regt, eindredactie
Dhr. W. Bruinsma
Dhr. G.M.J. Eikelboom
Mw. J. de Jongh
Mw. J. Molenaar
Mw. D.J. Qualm-Visser
Dhr. J.T. Vogelaar
Mw. N.L. van Wijngaarden-Kersten

Uitgave

Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten
Postbus 79
3440 AB Woerden
T: (0348) 489948
I: www.jbgg.nl
E: info@jbgg.nl

Van de redactie

We beginnen er aan te wennen: foto's van vluchtelingen op een boot, verhalen van vluchtelingen in kranten en tijdschriften, de komst van AZC's in steeds meer plaatsen in ons land. Toch blijft het niet gewoon dat er steeds duizenden mensen ons land binnen komen die op de vlucht zijn. Soms letterlijk voor hun leven, soms omdat ze geen toekomst meer zagen. Er klinken ook zorgelijke geluiden: wat betekent dit allemaal voor ons land? Dat kan niemand nog overzien.

In deze Kompas willen we aandacht hebben voor vluchtelingen. Ook in de Bijbel vind je ze. David bijvoorbeeld, waar het eerste verhaal uit de Bijbel over gaat. Maar ook de Heere Jezus moest vluchten voor Zijn leven. Wat een troost voor christenen die nu alles moeten achterlaten wat ze bezitten. Hij heeft ook dat lijden meegemaakt, Hij is hen voorgegaan.

Het vluchtelingenprobleem kunnen wij niet oplossen. We kunnen wel doen wat de Heere van ons vraagt: zorgen voor 'de vreemdeling in onze poorten' en bidden voor christenen die worden vervolgd. Daarvoor geeft deze Kompas een handreiking.

Gertrude de Regt

Op de vlucht - David

Thema

Toelichting op het thema

Dit is de eerste vertelling bij het thema 'Op de vlucht'. Er zijn de afgelopen tijd veel vluchtelingen naar Europa gekomen. Met dit thema willen we daar over nadenken met de kinderen. Vluchtelingen zijn niet alleen iets van nu, ook in de tijd van de Bijbel waren er mensen die moesten vluchten. Een voorbeeld daarvan is David. Dit verhaal beschrijft de geschiedenis uit 1 Samuël 24. Het gaat hier over David en Saul. David spaart het leven van Saul bij Engédi.

Hoe gaan wij om met vluchtelingen? Vraag aan de kinderen of zij wel eens bidden voor de vluchtelingen en voor hun vervolgers.

Doel van de vertelling

De kinderen zien dat ook mensen in de Bijbel moesten vluchten voor hun leven, het is niet alleen iets van nu. Ze zien ook dat, wie God liefheeft, uiteindelijk veilig en welbewaard is.

Introductie van het thema voor de kinderen

Neem een recent bericht mee (met een foto) over vluchtelingen, bijvoorbeeld uit de krant.

Vraag of de kinderen het bericht ook hebben gezien, of ze weten wie er op de foto staan, waar ze vandaan komen, wat er aan de hand is in dat land.

Moesten deze mensen vluchten voor hun leven? Wat zou er gebeuren als ze terug moesten naar het land waar ze vandaan komen?

Vertel dat in de Bijbel ook geschreven wordt over mensen die moesten vluchten. Over één van die mensen gaat het vandaag.

Zingen en lezen

Zingen

Psalm 37: 1, 2, 3 en 4

Psalm 43: 1

Psalm 62: 5

Psalm 138: 3

Psalm 142: 2, 4 en 5

Psalm 145: 6

Lied uit 'Tot Zijn eer':

Als g' in nood gezeten

Lezen

1 Samuel 24:1-13 en vers 17 en 18

Kerntekst

En hij zeide tot David: Gij zijt rechtvaardiger dan ik; want gij hebt mij goed vergolden, en ik heb u kwaad vergolden (1 Samuël 24: 18).

Vertelling

"Koning Saul, wij weten waar David zich verstoppt heeft. Hij is opnieuw weggevlucht. Hij is gevlucht naar Engédi, het gebergte dichtbij de Dode Zee. In dit gebergte ligt een grote kloof waar heel veel grotten en spelonken zijn. In één van deze spelonken zal hij zijn met zijn mannen." De koning kijkt de boodschapper aan en zegt: "Dan moet ik ook naar Engédi, want ik moet en zal David vinden. Ik wil David doden voordat hij straks koning zal worden in mijn plaats."

Met drieduizend mannen trekt Saul op naar Engédi. Drieduizend goed getrainde soldaten. Met zulke mannen moet het Saul dit keer wel lukken. De soldaten van Saul zoeken overal. Ze zoeken in alle spelonken. David moet hier toch ergens zijn? Steile rotsen beklimmen ze; en dat terwijl het zo warm is. Zo snel als ze kunnen, moeten ze David vinden.

Daar gaan David en zijn mannen. Ze klimmen en klauteren over de rotsen. Het gebied waar David zich nu verstopt, is vol grotten en spelonken. Hier wonen de steenbokken die met gemak van de ene rots naar de andere rots springen. Het is een heel eenzaam gebied. Mensen komen er bijna niet. Eigenlijk kunnen er geen mensen wonen... Maar David moet wel. Overal dreigt voor hem gevaar, want steeds weer probeert koning Saul hem te doden. En waarom? Saul weet dat David koning zal worden. Maar dat wil Saul niet. Hij wil zelf koning blijven... Waar moet David heen? Op mensen hoeft hij niet te vertrouwen. Hij is al eerder verraden. Ook zijn er mensen die tegen Saul zeggen dat David de koning wil doden. David is in groot gevaar. En dat iedere dag weer...

Wat erg, als je nergens veilig bent! Als je steeds bang moet zijn voor vijanden die je kwaad willen doen. Ook vandaag wonen er in deze wereld nog mensen en kinderen die in gevaar zijn. Ook zij moeten vluchten. Ook zij zoeken een veilig plekje waar ze kunnen wonen, zonder steeds maar weer bang te moeten zijn voor de vijanden die hen achtervolgen.

“David, de koning komt eraan met heel veel soldaten.” Eén van de verspieters van David staat voor hem. Snel verspreidt David zich met zijn mannen in één van de spelonken. Ze trekken zich terug, helemaal achter in de grot. Niemand kan hen hier zien, want het is zo donker. Maar David en zijn mannen kunnen wel zien wie de spelonk binnenkomt. Vanuit de donkere grot houden ze de ingang goed in de gaten. Stil luisteren ze naar de geluiden van buiten de spelonk.

Horen ze het goed? Komt er iemand aangelopen? Het lijkt wel alsof ze voetstappen horen, die steeds dichterbij komen. Gespannen kijken de mannen naar de ingang van de grot.

Kijk eens, daar staat iemand in de opening van de spelonk. David en zijn mannen kunnen hem zien. Gelukkig kan de man in de opening hen niet zien. Hij kijkt de donkere grot in. Wat komt hij doen? Ze kijken nog eens goed naar de gestalte van de man in de opening. Is het een spion van koning Saul. Nee, het is... koning Saul zelf! De koning is helemaal alleen. David en zijn mannen zien hoe koning Saul zijn mantel uitdoet. Hij gaat op zijn hurken zitten. En dan begrijpen ze het. Koning Saul moet zijn behoefte doen en daarom is hij alleen.

“Dit is onze kans!” fluistert iemand zacht. “Nu kunnen we hem doden! David zullen wij het voor u doen? Als we koning Saul doden, hoeft u niet meer te vluchten, dan kunt u koning worden. Ziet u, David? De Heere heeft Saul in uw handen gegeven.”

Heel voorzichtig sluipt David naar de ingang van de spelonk. De mannen kijken toe... Nu zal David koning Saul vast en zeker doden. Maar kijk eens, David pakt de mantel van koning Saul. Hij neemt zijn zwaard en snijdt snel een stuk van de mantel af. Meteen schrikt David van wat hij gedaan heeft. Hoe durft hij een stuk van de mantel van de koning af te snijden. De koning die door de Heere Zelf gezalfd is. Met het stuk van de mantel loopt hij terug naar zijn mannen. Zijn mannen hebben met verbazing toegekeken. “David, wat doe je nu?” wordt er weer gefluisterd. “Snel, dood de koning. Straks ontsnapt hij nog. Wat hebben we nu aan een stuk van zijn mantel? We zijn steeds weer op de vlucht voor koning Saul en nu kunt u hem doden en doet u het niet.”

Maar David schudt zijn hoofd. “Nee,” fluistert hij. “Nee, ik kan Saul niet doden. Hij is de gezalfde van de Heere.” Hij moet wachten en vertrouwen op de Heere. De Heere zal hem op Zijn tijd koning maken. Hij geeft David het vertrouwen door het geloof. Hij zal doen wat Hij beloofd heeft.

Een paar mannen staan op. Als David het niet doet, dan zullen zij Saul wel doden. Ze pakken hun zwaarden. “Nee,” fluistert David opnieuw, “jullie mogen Saul niet doden, ik verbied het jullie.” De mannen luisteren naar David. Ze gehoorzamen hem.

Na een poosje staat Saul op, pakt zijn mantel en loopt de spelonk uit. Even later staat ook David op. Hij loopt Saul achterna. In zijn hand heeft hij het stuk van de mantel van Saul. David wacht nog even totdat Saul een eindje op weg is.

“Mijn heer koning!” roept hij. “Mijn heer koning!” Met een schok staat Saul stil. Die stem kent hij. Dat is de stem van David, van zijn vijand!

Verbaasd draait hij zich om. Daar staat David. David buigt zich heel diep, uit eerbied voor de koning. “Koning, waarom luistert u naar de woorden van de mensen? Zij zeggen dat ik u kwaad wil doen. Op deze dag heeft u het zelf kunnen zien. De Heere had u in mijn hand gegeven, hier in deze spelonk. Mijn mannen zeiden tegen mij dat ik u moest doden, maar ik heb het niet gedaan. Ik wil u, koning, die de gezalfde van de HEERE bent, geen kwaad doen. Kijk maar eens wat ik hier heb.” David houdt het stuk van Sauls mantel omhoog. “Ik heb een stuk van uw mantel afgesneden, maar ik heb u niet gedood. Dit is het bewijs, ik wil u helemaal geen kwaad doen. Maar u, koning, u wilt mij doden en daarom moet ik steeds vluchten voor u.” Het is of David wil zeggen: “U doet alsof ik een misdadiger bent, maar dat is toch helemaal niet zo?”

Dan zegt David: “Laat de Heere dan de Rechter zijn en als ik verkeerd gedaan heb, laat Hij mij dan straffen.” David weet dat de Heere gezegd heeft: *Mijn is de wraak en de vergelding*. David laat zien dat hij

zijn vijanden lief wil hebben. Net zoals de Heere Jezus, Die aan het kruis bad voor Zijn vijanden: *“Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen.”*

Wat moet Saul hier op zeggen? Dit had hij nooit verwacht. Hij was ervan overtuigd dat David een groot gevaar voor hem was. Andere mensen zeiden dat ook tegen koning Saul. Maar nu komt het niet eens meer in hem op om David gevangen te laten nemen. Het dringt tot hem door dat hij wel in heel groot gevaar geweest is in de spelonk. Saul roept zijn soldaten niet, hij geeft ze geen bevel om David te doden. God weerhoudt hem ervan om dat te doen. Het enige wat Saul nu doet is luisteren naar wat David tegen hem te zeggen heeft. Saul is helemaal van streek en barst in tranen uit. Er is niets meer over van die stoere koning die daar met drieduizend mannen naar Engédi kwam.

Saul moet het nu eerlijk belijden aan David: *“Gij zijt rechtvaardiger dan ik, want gij hebt mij goed en ik heb u kwaad vergolden.”* Hij heeft kwaad gedaan, maar David heeft juist goed gedaan. Hij erkent dat de Heere hem in de handen van David heeft gegeven, maar dat David hem toch gespaard heeft. Saul beseft wel dat hij dat zelf niet gedaan zou hebben. Hij moet eerlijk bekennen: David is veel beter dan hij. Het lijkt alsof Saul heel ootmoedig is en op dit moment meent hij het ook. Hij is geraakt door de woorden van David.

Saul wenst David de zegen van de Heere toe op zijn verdere weg en hij erkent dat David koning zal worden. Hij weet het zo zeker dat hij David om een gunst vraagt. *“David als jij koning bent geworden, wil je me dan beloven dat je goed zult zijn voor mijn nageslacht, dat je ze niet zult doden?”* David belooft het, hij doet er zelfs een eed op.

Saul roept zijn soldaten bij elkaar. Hij gaat terug naar Gibeon, maar David blijft met zijn mannen in de woestijn. Waarom? Saul zal hem nu toch met rust laten? Maar David is voorzichtig. De woorden van Saul leken zo mooi. Even dacht hij dat hij moest ophouden met het vervolgen van David. Maar het bleef niet zo. Niet lang daarna is het bij Saul weer precies hetzelfde. De haat tegen David komt weer terug en Saul wil hem opnieuw doden. Saul wil zo graag zelf koning blijven.

Voor David was er geen rustig plekje op de aarde. Steeds opnieuw moest hij vluchten. Ook vandaag zijn mensen op zoek naar een veilige plek om te wonen. Ze vluchten van de ene plek naar de andere. In ons land wonen al veel vluchtelingen met hun kinderen. Wat is het bijzonder dat ze een veilige plek mogen hebben om te wonen. Die hebben wij ook nodig. Waar is die veilige plek? Kijk maar naar David. Hij schuilde bij de Heere.

Even waren Saul en David bij elkaar geweest. De twee gezalfden des HEEREN. Daarna gingen ze weer uit elkaar. Toch zal er maar één koning kunnen zijn. Zolang Saul David blijft achtervolgen, zal hij een moeilijk leven hebben. David heeft ook geen makkelijk leven als vluchteling, maar hij mag met al zijn nood tot de Heere vluchten. Hij mag weten dat God met hem is. God zal hem op Zijn tijd koning maken. Saul is gezalfd met een kruikje olie, een kruikje breekt wanneer je het op de grond gooit. Zo is het ook met het koninkrijk van Saul. Het zal gebroken worden. David is gezalfd met een hoorn met olie. Een hoorn breekt niet wanneer je hem op de grond laat vallen. Zo zal het zijn met het koninkrijk van David. Dit koninkrijk zal nooit meer verdwijnen. Het zal een eeuwig koninkrijk zijn. Waarom? Omdat de Heere Jezus uit de familie van David geboren is. Hij is de grote Koning tot in der eeuwigheid. Deze Koning is nog een veel betere Koning dan David. Hij moest vaak vluchten voor Zijn vijanden. Voor Hem was er geen schuilplaats meer op Golgotha. Maar juist daar werd Hij een schuilplaats voor zondaren. Is de Heere Jezus al jouw Koning geworden? Of ben je nog een vijand van Hem? Ga met je schuld en zonden naar de Heere Jezus toe. Bij Hem is iedereen welkom, die tot Hem vlucht.

Achtergrondinformatie bij het Bijbelgedeelte

David's vlucht voor Saul

Als David merkt dat Saul hem wil doden, verlaat hij de stad Gibeon en vlucht hij naar Rama. De profeet Samuël biedt hem onderdak in het naburige Najoth. Saul stuurt knechten naar Najoth om David gevangen te laten nemen. Terwijl Saul en zijn knechten profeteren, keert David terug naar Gibeon. Jonathan gaat op verzoek van David na of zijn vader Saul het nog steeds op David gemunt heeft. Als blijkt dat Saul vastbesloten is om David te doden, vlucht David naar Nob. In Nob krijgt David hulp van de priester Achimelech. Vanuit Nob vlucht David naar de Filistijnse stad Gath. Vervolgens vlucht David naar Adullam. Daar krijgt hij gezelschap van zijn familie en honderden andere Israëlieten die gebukt gaan onder de regering van koning Saul. Vanuit Adullam reist David naar Mizpe, een stad in Moab, om zijn familie in veiligheid te brengen. David gaat zelf naar een vesting. Op aandringen van de profeet Gad verlaat David de vesting en vlucht naar Chereth, een woud in Juda. Als David hoort dat de Filistijnen

Kehila aanvallen, vraagt hij God of hij tegen de Filistijnen ten strijde mag trekken. God geeft hem toestemming. David verslaat de Filistijnen en vestigt zich in Kehila. Als Saul hoort dat David in Kehila is, verzamelt hij een leger en trekt op naar Kehila om David gevangen te nemen. De Heere maakt David duidelijk dat hij niet veilig is in Kehila. Daarom vlucht hij naar de woestijn Zif. De zifieten verraden de schuilplaats van David. Daarom vlucht David naar de woestijn van Maon. Saul zet de achtervolging in. David weet ternauwernood uit handen van Saul te blijven. Vervolgens trekt David naar Engédi. Daar spaart hij het leven van koning Saul.

Gezalfde

In het Oude Testament is zalving met olie een teken van inwijding in de dienst van de HEERE. Priesters werden bij hun aanstelling gezalfd, net als koningen en soms profeten. De Bijbel noemt soms ook dat iemand die gezalfd is de Geest van de HEERE ontvangt. De Geest maakt iemand bekwaam om zijn ambt te vervullen. Zalving wordt dan ook gebruikt als een beeld voor het ontvangen van de Heilige Geest. Als Gods gezalfde heeft de koning van Israël een bijzondere positie.

Overheid

David is door God tot koning gezalfd. Maar dat weerhoudt hem er niet van zich te onderwerpen aan de overheid, in de persoon van de goddeloze koning Saul, die hem bitter haat en naar het leven staat. Juist het geloof in de belofte van God doet Zijn wet eerbiedigen.

Vruchten

Als David zo goddeloos geweest was, als Saul dacht, had hij dat nu zeker ondervonden. Want het spreekwoord zegt: van de goddelozen komt goddeloosheid voort. Dat betekent in dit verband hetzelfde als wat Jezus leert: Aan hun vruchten zult gij hen kennen.

Getuige

David roept God tot Getuige. Hij weet dat hij onschuldig is. Alleen in dat geval zijn we gerechtigd dat te doen. Maar als we God niet van harte dienen, niet eerlijk zijn en ons geweten ons aanklaagt, verzwaren we ons oordeel als we God erbij roepen.

Rechter

David neemt geen persoonlijke wraak, maar hij legt de zaak in de handen van de hemelse Rechter. God zal op Zijn tijd ieder mens recht doen.

Overwinning

David geeft hier, geheel in de geest van de grote Zoon van David, het goede voorbeeld hoe we het kwaad, dat ons wordt aangedaan, zullen beantwoorden.

Deut.32:35 Want er is geschreven: 'Mij komt de wraak toe; Ik zal het vergelden, zegt de HEERE'. (...) Wordt van het kwade niet overwonnen, maar overwint het kwade door het goede.

Berouw

Saul schijnt berouw te hebben en tot inkeer te komen. Dat is vaak het geval met goddeloze mensen, als ze in doodsgevaar verkeren. Maar als het gevaar geweken is, ebt ook het berouw weg. Tranen over onze zonden zijn nog geen bewijs van een hartelijk berouw. Ze kunnen voortkomen uit eigenliefde. Dan gaan ze meer over de gevolgen van de zonden, dan over de zonden zelf. Het is een droefheid naar de wereld. Het door de Heilige Geest gewerkte berouw begint echter met de droefheid over de zonden zelf. Het is een droefheid naar God, voortkomend uit een liefde tot God. Ze gaat niet over tot vergeving is ontvangen. En ze komt openbaar in het breken met de zonde. De tijd leert spoedig of ons berouw oprecht of geveinsd is.

Schuldbelijdenis

Saul belijdt dat hij tegen God gezondigd heeft en dat hij David groot onrecht aangedaan heeft. Hij veroordeelt zichzelf. Maar alle belijdenis met de mond is bedrieglijk en van geen enkele waarde, als ons leven daaraan niet beantwoordt, als we niet standvastig een rechtvaardig en heilig leven gaan leiden.

Verandering

Saul schijnt van gedachten veranderd te zijn. Maar hij kent zijn eigen geveinsde hart niet. David heeft zijn eigen boze hart wat leren kennen en weet dat een verandering, ook bij Saul, nog geen verbetering/vernieuwing is. Daarom blijft hij voorlopig in zijn schuilplaats. Als de HEERE ons hart niet verandert en vernieuwt, zijn alle veranderingen onbetrouwbaar en maar tijdelijk. Ware verandering blijkt in een doorgaande veroordeling van onszelf, in het meer en meer erkennen van onze zonde en

ellende, in een grotere haat tegen de zonde en een aanhoudend bidden om vergeving en vernieuwing van ons leven.

Belofte

Saul houdt zich aan geen enkele belofte. Hij rust niet voor hij David gedood heeft. En toch durft hij David onder ede de belofte af te persen zijn familie geen kwaad te doen, als hij eenmaal koning is. In Saul zien we als in een spiegel hoe groot de geveinsdheid is van de mens en hoe groot de kracht van de zonde.

Engédi

Engédi ligt bij de Dode zee. In de rotsvestingen in de buurt van Engédi kan men zich gemakkelijk verbergen.

Handleiding bij de werkboekjes

Werkboekje -10

In ons land zijn de afgelopen jaren duizenden vluchtelingen aangekomen. Ze zijn vaak op de vlucht voor oorlog, geweld of armoede. Als je hun verhalen hoort, schrik je soms van wat ze hebben meegemaakt. In de Bijbel kun je ook lezen over vluchtelingen. Denk maar aan David. Hij moest steeds vluchten voor koning Saul. Saul wilde niet dat David koning zou worden. Hij was het niet eens met de wil van de Heere en ging daarom steeds verder van de Heere weg. David vluchtte juist met al zijn nood naar de Heere toe. Iedereen heeft dingen in zijn leven die moeilijk zijn. David laat je zien waar je dan het beste heen kunt!

Invullen

Vul de goede antwoorden in! Je kunt kiezen uit de volgende woorden.
spelonk – doden – vluchten – gezalfde – koning – mantel

1. David moet vluchten voor koning Saul.
2. Saul wil niet dat David koning wordt.
3. David verschuilt zich in een spelonk.
4. David snijdt een stuk van Sauls mantel.
5. Davids mannen zeggen: zullen wij hem voor u doden?
6. 'Nee, want hij is de gezalfde des Heeren.'

Wat hoort bij wie?

Schrijf de woorden onder de juiste naam. Eén woord past bij beide namen.

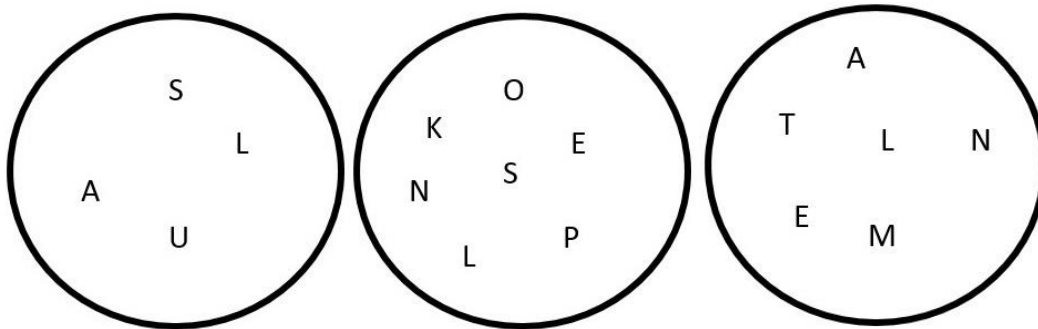
Kruik – vluchten – drieduizend – gezalfde – achtervolgen – zeshonderd – vijanden liefhebben – haten – hoorn

David	Saul
Vluchten	Kruik
Zeshonderd	Drieduizend

Vijanden liefhebben	Achtervolgen
Hoorn	Haten
Gezalfde	Gezalfde

Woordpuzzel

Met de letters in deze puzzel kun je woorden maken.
Ze staan in 1 Samuël 24: 4 en 5.

Dit is een puzzel voor kinderen die nog niet zo lang kunnen lezen.
Uitkomst van links naar rechts: *Saul, spelonk, mantel.*

David, de vluchteling

- Waarom wilde koning Saul David doden?
David was door Samuël tot koning gezalfd. Maar Saul wilde zelf koning blijven. Daarom moest David gedood worden. Saul was het niet eens met de weg van de Heere.
- David was een vluchteling. Weet jij nog meer voorbeelden van mensen die vluchtten in de Bijbel?
Adam die bij de Heere vandaan vluchtte; Kaïn; Lot en zijn gezin moesten vluchten naar Zoar; Jakob op de vlucht voor Ezau; Mefiboseth die gevlucht is voor Saul; Jozef en Maria met de Heere Jezus; Petrus die uit Jeruzalem vlucht voor Herodes nadat hij uit de gevangenis bevrijd is; Onesimus die wegvlucht bij zijn meester Filemon.

Bidden

- Bid jij weleens voor je familie of vrienden? Wat vraag je dan?
Laat de kinderen vertellen voor wie ze wel eens bidden. Praat erover dat het goed is om voor andere mensen te bidden en niet alleen voor jezelf. Je kunt met hen doorpraten over de verhoging van zulke gebeden. Hebben ze dat wel eens gemerkt?
- "Ik bid na elf jaar nog steeds elke dag voor mijn land en dat blijf ik doen, totdat er vrede is," zei een vluchteling die in haar land werd vervolgd om haar geloof.
Wat vind je daarvan?
Hoe vind jij het om te bidden voor mensen die je kwaad willen doen?
Wat deze vrouw zegt, is iets om bewondering voor te hebben. Ze denkt nog steeds aan haar land, ook al is ze daar niet meer welkom. Ze bidt nog steeds voor de mensen die er wonen. Bidden voor mensen die ons kwaad willen doen, is niet makkelijk. Vervolgde christenen doen het vaak wel. Ze zeggen dat het gebed een beter wapen is dan oorlog. Daar kunnen wij van leren. Maar je mag ook bidden of God recht wil doen. De vrouw uit Eritrea vraagt om vrede. Als anderen jou bijvoorbeeld pesten, mag je vragen of het mag stoppen en of het goed mag worden.

Aan de slag

Verzamel knipsels en foto's van vluchtelingen, bijvoorbeeld uit de krant of uit een tijdschrift. Knip de foto's uit en plak ze bij elkaar op een stuk stevig papier (dit noem je een collage). Hang dit op in de zaal van de club. Elke keer als jullie club hebben, kun je met elkaar bidden voor deze mensen.

Werkboekje +10

Invullen

Vul de goede antwoorden in!

1. David moet vluchten voor koning Saul.
2. Saul wil niet dat David koning wordt.
3. Saul achtervolgt David met drieduizend soldaten.
4. David en zijn mannen zijn gevlucht naar Engedi.
5. Hij verschuilt zich in een spelonk.
6. David snijdt een stuk van Sauls mantel.
7. Davids mannen zeggen: zullen wij hem voor u doden?
8. Nee, want hij is de gezalfde des Heeren.
9. David wil geen rechter zijn, maar geeft het over aan de Heere.
10. Saul zegt: gij zijt rechtvaardiger dan ik.
11. Want gij hebt mij goed en ik heb u kwaad vergolden.
12. Saul gaat weer terug naar Gibeon, maar David blijft in de woestijn.

David, de vluchteling

- Waarom wilde koning Saul David doden?
David was door Samuël tot koning gezalfd. Maar Saul wilde zelf koning blijven. Daarom moest David gedood worden. Saul was het niet eens met de weg van de Heere.
- David was een vluchteling. Weet jij nog meer voorbeelden van mensen die vluchtten in de Bijbel?
Adam die bij de Heere vandaan vluchtte; Kaïn; Lot en zijn gezin moesten vluchten naar Zoar; Jakob op de vlucht voor Ezau; Mefiboseth die gevlucht is voor Saul; Jozef en Maria met de Heere Jezus; Petrus die uit Jeruzalem vlucht voor Herodes nadat hij uit de gevangenis bevrijd is; Onesimus die weglucht bij zijn meester Filemon.

Vluchtelingen

- Soms wordt er gezegd dat veel vluchtelingen die nu in Nederland zijn, helemaal niet zijn gevlucht omdat het nodig was, maar omdat ze een beter leven wilden krijgen. Hoe denk jij daar over?

Niet alle vluchtelingen komen uit een land waar het oorlog is. Sommige vluchtelingen kunnen niet terug naar hun land omdat ze vanwege hun geloof of om politieke redenen daar vervolgd worden. Er zijn ook vluchtelingen die vluchten voor de armoede of de slechte omstandigheden in hun land. Ze zien er voor zichzelf en hun kinderen geen toekomst meer.

Mensen maken niet zomaar een levensgevaarlijke vlucht. Wij kunnen in ons rijke land gemakkelijk praten en een oordeel hebben over die mensen. Soms worden mensen terecht weer terug gestuurd naar hun land. De Nederlandse regering kan ook niet iedereen toelaten, anders zou het hier veel te vol worden. Maar het is niet zo dat de meeste vluchtelingen geen reden hadden om weg te gaan. Ook als ze terug moeten, staan hun vaak moeilijke omstandigheden te wachten. Aan die mensen mag je ook denken in je gebed.

- Zie je vluchtelingen als een bedreiging voor ons land en voor de kerk?

Er zit zeker een bedreiging in die duizenden vluchtelingen. Er kunnen mensen bij zitten die niet met goede bedoelingen ons land binnenkomen, bijvoorbeeld omdat ze zijn aangesloten bij een terreurbeweging. Het is niet makkelijk om die mensen op te sporen en tegen te houden, al zijn er strenge toelatingseisen.

Er zijn ook veel moslims onder de vluchtelingen. De meeste van die mensen zijn vredelievend. Maar als er veel moslims komen wonen in ons land, zal het zeker gevolgen hebben. Het is belangrijk dat er goed wordt nagedacht over hoe Nederland daarmee omgaat.

Aan de andere kant: moslims hebben soms principes die lijken op die van de christenen. Bijvoorbeeld respect voor het leven omdat God het geeft, of het geloof dat je Gods geboden moet gehoorzamen als het gaat om je kleding en je gedrag.

In elk geval mag je al die dingen in Gods handen geven. Er gebeurt niets toevallig. Alles wordt door de Heere bestuurd; zelfs als het moeilijk wordt.

- Zijn er ook kansen die we hebben, nu er vluchtelingen in ons land komen?

We hebben de kans om gastvrij te zijn. De zorg voor vreemdelingen wordt in de Bijbel heel belangrijk gevonden. Nu kunnen christenen laten zien dat ze ook daarin naar de Bijbel willen leven.

We kunnen de vluchtelingen over de Heere Jezus vertellen. We kunnen hen helpen en zo iets laten zien van de liefde van Christus.

Puzzel

Wat staat hier? Zoek eerst het getal horizontaal, daarna de tweede verticaal. Bijvoorbeeld: 24 = R.

	1	2	3	4	5
1	A	B	C	D	E
2	F	G	H	I	J
3	K	L	M	N	O
4	P	R	S	T	U
5	V	W	X	IJ	Z

22	45
G	IJ

55	45	44
Z	IJ	T

24	51	31	32	44	15	11	11	24	41	42	22	51	24
R	E	C	H	T	V	A	A	R	D	I	G	E	R

41	11	43
D	A	N

42	13
I	K

25	11	43	44
W	A	N	T

22	45
G	IJ

32	51	12	44
H	E	B	T

33	45
M	IJ

22	53	51	41
G	O	E	D

15	51	24	22	53	23	41	51	43
V	E	R	G	O	L	D	E	N

51	43
E	N

42	13
I	K

32	51	21
H	E	B

54
U

13	25	11	11	41
K	W	A	A	D

15	51	24	22	53	23	41	51	43
V	E	R	G	O	L	D	E	N

Aan de slag

Verzamel knipsels en foto's van vluchtelingen, bijvoorbeeld uit de krant of uit een tijdschrift. Knip de foto's uit en plak ze bij elkaar op een stuk stevig papier (dit noem je een collage). Hang dit op in de zaal van de club. Elke keer als jullie club hebben, kun je met elkaar bidden voor deze mensen.

Op de vlucht – Jezus vlucht naar Egypte

Thema

Toelichting op het thema

De schets over de vlucht van de Heere Jezus naar Egypte biedt veel aanknopingspunten om met de kinderen over vluchtelingen te praten en om met hen na te denken over dit thema.

Vorbereiding is voor deze schets belangrijk.

Op de website: ggvoorvluchtelingen.nl is informatie te vinden over initiatieven voor vluchtelingen vanuit de Gereformeerde Gemeenten.

Op de website van stichting Gave (gave.nl) zijn ideeën te vinden voor kinderclubs rond het thema vluchtelingen. Er zijn ook verhalen te vinden, in deze schets vindt u er drie.

Krantenknipsels zijn handig, zeker als u een collage wilt laten maken.

Als er een asielzoekerscentrum in de buurt is, spreekt het nog meer aan. Misschien zijn er mogelijkheden om daadwerkelijk een kaart te sturen, zoals in de schets als suggestie wordt gegeven.

Als er veel jonge kinderen op de club zitten, is het gedeelte uit de schets over Hosea waarschijnlijk wel moeilijk. Je zou dan kunnen volstaan met alleen te zeggen dat de profeet Hosea al gezegd had: Uit Egypte heb Ik Mijn Zoon geroepen.

Doel van de vertelling

De kinderen zijn zich bewust dat de Heere Jezus ook heeft moeten vluchten omdat Zijn leven gevaar liep. In het programma wordt duidelijk dat dit een troost is voor christenen die nu moeten vluchten. Ze weten dat de Heere Jezus hen hierin is voorgedaan en dat Hij nu bij hen is.

Introductie van het thema voor de kinderen

Van te voren zorg je dat je een krant bij je hebt, met een recent artikel en foto's van vluchtelingen, of een artikel van internet over dit onderwerp.

Begin dan met het volgende stukje te vertellen of voor te lezen:

Het is nacht. In Aleppo, een stad in Syrië, is het stil, de mensen slapen. In het licht van de maan zijn de huizen te zien. Veel huizen zijn kapot. Er zijn bommen op gevallen.

Heel zachtjes gaat er een deur open. Een paar mensen komen naar buiten, een man en een vrouw en een paar kinderen. De man draagt een kind in zijn armen. Ze kijken om zich heen. Dan lopen ze de straten door, de stad uit. Weg, hier vandaan, weg uit Aleppo, weg uit Syrië. Niemand ziet hen, niemand hoort hen. Zo moet het ook, want ze moeten vluchten.

Waarom? Is die man een dief? Wordt hij gezocht door soldaten?

Hierna stop je. Vraag of iemand het antwoord weet en pak de krant erbij; laat de foto's en het artikel zien.

Mogelijkheid 1

Op een flap-over of op een bord schrijf je het woord 'vluchteling' en vraag je of de kinderen kunnen vertellen waarom er mensen op de wereld op de vlucht zijn. In steekwoorden schrijf je de reacties van de kinderen op. In plaats van het woord 'vluchteling' op te schrijven kun je ook het krantenartikel op een flap-over plakken of een foto van een vluchteling opplakken.

Vervolgens pak je de Bijbel en vraag je of de kinderen ook vluchtelingen uit de Bijbel kennen.

Die reacties schrijf je er bij.

Mogelijkheid 2

Je kunt ook per groepje een vel papier geven, waarop de kinderen om de beurt een woord opschrijven dat met vluchtelingen te maken heeft. Daarna vraag je of ze namen of woorden uit de Bijbel kunnen opschrijven die met vluchten te maken hebben.

Laat die bladen rouleren langs de groepjes, zodat ze die van elkaar kunnen lezen en hang ze daarna op het bord.

Dan begin je de vertelling: "Vandaag horen jullie de geschiedenis van iemand Die ook moest vluchten."

Zingen en lezen

Zingen

Psalm 119: 10

Psalm 142: 1, 2, 4, 5 en 7

Psalm 80: 6 en 11

Psalm 81: 6 en 11

Psalm 56: 4, 5 en 6

Psalm 136: 11 en 12

Psalm 105: 20 en 24

Lied uit 'Tot Zijn eer':

Wat de toekomst brengen moge

Lezen

Mattheüs 2: 11-23

Kerntekst

Toen zij nu vertrokken waren, ziet, de engel des Heeren verschijnt Jozef in de droom, zeggende: Sta op, en neem tot u het Kindeke en Zijn moeder, en vlied in Egypte, en wees aldaar, totdat ik het u zeggen zal; want Herodes zal het Kindeke zoeken, om Hetzelve te doden (Mattheüs 2: 13).

Vertelling

Het is nacht. In Bethlehem is het stil, de mensen slapen. Het is heel donker. Hier en daar zie je een klein lichtje flikkeren: daar brandt in een huis nog een olielampje voor de nacht. Heel zachtjes gaat er een deur open. Een paar mensen komen naar buiten, een man en een vrouw. De vrouw draagt een Kindje in haar armen. Ze kijken om zich heen. Dan lopen ze de straten door, de stad uit. Weg, hier vandaan, weg uit Bethlehem, weg uit Israël. Niemand ziet hen, niemand hoort hen. Zo moet het ook, want ze moeten vluchten.

Waarom? Is die man een dief? Wordt hij gezocht door soldaten?

In die afgelopen week was er een groep mannen op kamelen aangekomen in Bethlehem. Ze hadden een lange reis achter de rug. Honderden kilometers hadden ze afgelegd. Het waren rijke mannen, wijze mannen, sterrenkundigen uit een ver land. En daar, in het Oosten, hadden ze een ster gezien, zo bijzonder! Ze waren op reis gegaan, want ze geloofden vast dat deze ster betekende dat er een Koning geboren was. Ze wilden deze Koning gaan eren en Hem geschenken gaan geven.

Ze waren naar Jeruzalem gegaan. Maar daar wist niemand van de geboren Koning. De enige koning die ze daar ontmoet hadden, was de oude Herodes. Hij had hen wel verteld waar ze naar toe moesten gaan om de Koning te vinden die ze zochten. Naar Bethlehem, in Judea, niet ver van Jeruzalem.

En zo was het gebeurd. Tot hun grote blijdschap was de ster weer verschenen en die had hun de weg gewezen, de weg naar de Koning. Vol aanbidding en eerbied hebben ze voor het Kind geknield. Dit Kind was de Koning Die ze zochten: de Heere Jezus. Uit hun tassen en pakken hadden ze hun geschenken te voorschijn gehaald. Kostbare geschenken, goud, wierook en mirre. En bij deze Koning hebben zij vrede gevonden voor hun hart. Vol van blijdschap zouden ze weer teruggaan naar hun verre land. Eerst nog langs koning Herodes. Dat was afgesproken, want Herodes had gezegd dat hij het Kind ook wilde aanbidden.

Maar... kijk wat er gebeurt! Ze gaan níet naar Jeruzalem, naar koning Herodes. De Heere heeft in een droom tegen hen gezegd dat ze dat niet moesten doen. En daarom gaan ze nu langs een andere route terug naar hun eigen land. De wijze mannen hebben hun kamelen weer klaargemaakt voor de lange reis. Hun tassen zijn leeg, maar hun harten zijn vol. Vol van de vrede en blijdschap die ze bij Koning Jezus gevonden hebben.

En dan wordt het nacht. In Bethlehem is het stil, de mensen slapen. Maria en Jozef slapen. Jezus slaapt. Maar de hemelse Vader waakt. Hij waakt over Zijn eigen Zoon. Hij is het Die tegen de wijzen heeft gezegd dat ze niet naar koning Herodes moesten gaan om te vertellen waar ze het Kind gevonden

hadden. Koning Herodes wil het Kind niet aanbidden, maar doden. Als Herodes door heeft dat de wijzen niet meer naar hem toe zullen komen, maakt hij een nieuw plan. Als hij dan dat ene Kind niet kan doden, zal hij alle kinderen van Bethlehem doden. Dan is die Koning der Joden er zeker bij! Weg met die Koning der Joden. Hij, Heródes, is de koning de Joden. En dat zal hij blijven ook. Dat Kind moet sterven.

Nacht in Bethlehem. De Heere waakt. Hij stuurt zijn engel met een droom naar Jozef. "Sta op, Jozef! Er is gevaar! Het Kind is in gevaar! Koning Herodes zoekt het Kind. Hij wil Het doden! Sta op, neem het Kindje en Zijn moeder, en vlucht! Vlucht naar Egypte. Daar moet je blijven totdat Ik zal zeggen, dat het weer veilig is."

Jozef schrikt op uit zijn slaap. Hij heeft gedroomd. Een engel heeft tot hem gesproken in de droom; net als maanden geleden, toen de engel hem in een droom vertelde dat Maria de moeder van de Messias zou worden.

Jozef zit rechtop in zijn bed. "Sta op, Jozef, vlucht!" De woorden klinken nog na in zijn hoofd. Hij kijkt naast zich in het donker. Daar ligt Maria, zijn vrouw. Daar slaapt Jezus, voor Wie hij als een vader moet zorgen. "Vlucht!" Jozef beseft dat er gevaar is. Hij weet hoe gemeen en wreed koning Herodes is. Wil hij Jezus doden? Dat mag niet gebeuren! De Messias, de beloofde Koning, de Zaligmaker mag niet sterven door de moordenaar Herodes.

Haastig staat hij op. "Maria, je moet wakker worden, je moet opstaan!" In het donker van de nacht staat hij naast haar. "De engel van de Heere heeft tot mij gesproken in een droom. We moeten hier weg! Koning Herodes wil het Kind doden. De engel zei, dat we moeten vluchten naar Egypte!"

Wat schrikt Maria. Haastig komt ze overeind en kleedt ze zich aan. Daar liggen de geschenken nog van de wijze mannen uit het oosten. Wat was ze blij en verwonderd geweest dat die vreemdelingen uit dat verre land gekomen waren. Dat ze gekomen waren om Jezus te aanbidden. Wat was ze verwonderd geweest over de kostbare geschenken die ze hadden meegebracht. Nu is ineens alles anders. Ze moeten vluchten! Weg uit dit huis, weg uit Bethlehem, weg uit Israël zelfs! Ze moeten naar Egypte. Daar heeft Herodes geen macht. Daar kan hij het Kind niet doden.

Het is nacht. In Bethlehem is het stil, de mensen slapen. Heel zachtjes doet Jozef de deur open. Stil lopen ze naar buiten. Maria draagt het Kind in haar armen. Ze kijken om zich heen. Dan lopen ze de straten door, de stad uit. Op de vlucht!

Waarom? Omdat Herodes het Kind wil doden! Jezus moet sterven. Hij mag de Koning der Joden niet zijn. En achter de plannen van de wrede Herodes zit de duivel met zijn boze plannen. Weg met die Messias. Het Koninkrijk van God mag niet komen. Weg met deze Koning.

Zie je wat er gebeurt? Jezus moet vluchten. Hij wordt achtervolgd. Er was eerst al geen plaats in de herberg, nu is er ook geen plaats meer in Bethlehem, geen plaats in Israël. Jezus lijdt als Hij in de kribbe wordt gelegd. Hij lijdt als Hij vluchten moet. De Koning van hemel en aarde, de Zoon van God gaat hier in de armen van Zijn moeder als een vluchteling de stad uit. Want... Herodes wil Hem doden. De duivel wil Hem weg hebben.

Maar het plan van Herodes mislukt. Het plan van de duivel mislukt. Want het Koninkrijk van Jezus komt! Juist nu Hij als een bange vluchteling naar Egypte moet. Daar hebben de Israëlieten gewoond, toen er honger was in Kanaän. Die andere Jozef, de zoon van Jakob, werd door de Heere gebruikt om voor eten te zorgen en voor een veilige plaats om te wonen. Nu gaat Jezus er heen. En Jozef uit Nazareth neemt het Kind en mag voor Hem zorgen. Hier in Egypte zullen ze vreemdelingen zijn, zullen ze vluchtelingen zijn, maar juist hier zijn ze veilig.

Ze zullen er niet hoeven te blijven! Ze moeten er blijven, tot de Heere zeggen zal, dat ze terug mogen gaan.

Hoe kan het toch, dat Jezus Die de Messias is, moet vluchten? Juist omdat Hij de Messias is, moet Hij vluchten. Zijn leven is lijden, kruisdragen, al direct vanaf het begin. De profetie wordt vervuld, nu kun je juist zien dat Jezus de Messias is.

Daarom moet Hij ook naar Egypte. Daar waren de Israëlieten onderdrukt door Farao. Daar waren de pasgeboren jongetjes in de Nijl gegooid. Maar God had hen verlost. Er was een paaslam geslacht, er was bloed gestreken aan de deurposten en toen was de bevrijding gekomen. En nu gaat Jezus naar Egypte. Als een vluchteling. Maar juist ook als de Messias.

Want zoals de Heere Israël verlost heeft uit Egypte, uit de slavernij, zo zal Jezus verlossen uit de slavernij van de zonde. Jezus zal niet in Egypte blijven! God zal Zijn Zoon weer terug roepen uit Egypte. De profeet Hosea heeft dat al gezegd: Uit Egypte heb Ik Mijn Zoon geroepen.

Mijn zoon, dat was Israël. Hij heeft hen uit Egypte verlost! Hij heeft hen bevrijd en terug gebracht naar Kanaän. Waarom? Omdat de Heere Israël lief had! Hij heeft het volk uit Egypte verlost om Hem te gaan dienen, als ze in Kanaän zouden wonen. Wat is daar weinig van terecht gekomen. Israël ging de afgoden dienen. En nu gaat er opnieuw een Zoon naar Egypte, Gods eigen Zoon. Maar Hosea heeft het gezegd: "Uit Egypte heb Ik Mijn Zoon geroepen." Jezus zal terug komen. En Hij zal wél als een gehoorzame Zoon Zijn Vader dienen.

Wat gaat het anders dan Jozef en Maria gedacht hadden. Daar gaan ze, door het donker van de nacht. Het is een bange tocht.

"Zouden we toch niet te laat zijn? Zal Herodes toch niet ontdekken dat Jezus niet meer in Bethlehem is? Dan komt hij ons nog achterna!"

"Nee, dat zal niet gebeuren. Zou de Heere ons dan voor niets gewaarschuwd hebben? Herodes zal Jezus niet kunnen doden. We zijn veilig in Gods hand. De engel heeft het toch gezegd: "Deze zal groot zijn, en God zal Hem de troon van Zijn vader David geven."

Door Jezus zijn ze veilig. Ze moeten vluchten vanwege Jezus, maar juist Hij is hun Schuilplaats.

Zo is het nog! Duizenden christenen moeten vluchten vanwege hun geloof in de Heere Jezus Christus. Maar Hij is bij hen op hun vlucht. Hij is Zelf een vluchteling geweest. Bedreigd door het zwaard van Herodes. Maar veilig in de hand van Zijn Vader in de hemel.

Zo is het nog! Ook voor jou! Je wordt niet vervolgd, en toch is er een vijand die ook jou gevangen wil nemen, die je dood wil. Het is de duivel. Waar kun je heen vluchten? Naar de Heere Jezus. Bij Hem ben je veilig. Waar moet je dan naar toe? Naar het kruis op Golgotha! Daar kan de boze je geen kwaad doen. Daar heeft Jezus de duivel verslagen. Daar was er voor Jezus geen veilige schuilplaats meer. Daar was er niemand die voor Hem zorgde. "Sta op, vlucht naar Egypte", had de engel tegen Jozef gezegd. "Sta op, vlucht naar de Heere Jezus", zegt de Heere nu tot jou.

Veilig komen Jozef en Maria met de Heere Jezus in Egypte aan. Wat zorgt de Heere hier goed voor hen. In Egypte wonen veel Joden. Daar kunnen ze bij gaan wonen. En ze hoeven er niet te bedelen. Al zijn ze vluchtelingen en hebben ze alles moeten achterlaten, ze hebben de geschenken van de wijzen uit het oosten: goud, wierook en mirre. Wonderlijk is Gods trouwe zorg.

Enkele jaren gaan voorbij. Het is stil in het huis in Egypte, het is nacht. Iedereen slaapt. Dan spreekt de Heere opnieuw door een engel tot Jozef. "Sta op, Jozef! Je kunt terug gaan naar het land Israël. Koning Herodes is gestorven. Neem het Kind en Zijn moeder. Je mag naar huis. Het is weer veilig." Jozef is wakker geworden. Nu is er geen schrik. Nu is er blijdschap als hij Maria wakker maakt.

Ze mogen terug! Ze hoeven niet in Egypte te blijven. De Heere Zelf roept Zijn Zoon terug uit Egypte! De profetie is vervuld. Jezus is de Messias!

Daar gaan ze. Terug naar Israël, terug naar Bethlehem. Daar hoort de Messias toch? De Zoon van David? Maar als Jozef weer terug is in Israël, hoort hij, dat een zoon van koning Herodes regeert over Judea. In die provincie ligt ook Bethlehem. Opnieuw zorgt de Heere. Opnieuw spreekt de Heere tot Jozef in een droom. Hij zegt dat Jozef naar Galilea moet gaan. Zo besluit Jozef om naar Nazareth te vertrekken. Daar zullen ze gaan wonen. De vluchtelingen komen thuis. En Jezus is bij hen. Zo mogen vluchtelingen thuis komen. Gevlucht om Jezus' wil, thuis gekomen om Jezus' wil.

Afsluiting

Kijk samen met de kinderen naar de flap-over of naar het bord met de papieren waarop de kinderen de woorden hebben geschreven over vluchtelingen.

Stel vragen als: "Wat hebben jullie woorden en de vertelling met elkaar te maken? Moeten nu de meeste mensen ook vluchten voor hun geloof, of ook voor andere dingen? Kunnen zij ook vluchten tot de Heere Jezus?"

"Wie zou er nu nog iets bij willen schrijven?"

Schrijf die woorden er nog bij. Sluit (als je het werkboekje nog behandelt) af met de opmerking: "We gaan er met elkaar nog verder over nadenken. Over de Heere Jezus, Die ook een vluchteling was. Over de vluchtelingen nu en over wat wij voor hen kunnen doen."

Achtergrondinformatie bij het Bijbelgedeelte

Profetie van Hosea

Mattheüs, die zich in zijn evangeliebeschrijving vooral richt op de Joden, haalt veertien keer een profeet aan, om aan te geven dat in Christus de profetieën vervuld zijn: Jezus is de Christus. In hoofdstuk 2 vers 15 citeert Mattheüs de profeet Hosea.

Als Israël een kind was, toen heb Ik hem liefgehad, en Ik heb Mijn zoon uit Egypte uitgeroepen.

Met dit vers begint Hosea een ontroerend hoofdstuk, waarin hij Gods gedachten over Zijn volk Israël weergeeft. De Heere maakt Zich hier bekend als Vader en noemt Israël Zijn zoon, die Hij heeft liefgehad. Hij verlost hen uit Egypte. Hij heeft Efraïm leren lopen, Hij nam hen op Zijn armen, zorgde voor hen. Maar wat deed Israël? Ze offerden aan de Baäls en dienden de Heere niet.

'Gods doel (een zoon roepen uit Egypte) bleek on vervuld in de exodus van het volk Israël, dat daarom terugkeert naar Egypte. Dit doel wordt wel bereikt wanneer God Zijn eigen Zoon, ontvangen uit de Heilige Geest, uit Egypte gaat roepen. Dan zal er werkelijk een eigen en gehoorzaam kind uit dat land komen. Om dit te bewerken en daardoor ook de redding van de onwaardige zondaren in Israël en daarbuiten te bereiken, moet Jezus nu eerst naar Egypte terug... Hij zal Zelf de exodus moeten waarmaken.' (Citaat dr. J. van Bruggen, CNT blz. 54).

Hosea's woord sloeg op het verleden, maar werd zo ook vervuld in Christus. Het dienen van Israël in Egypte kon niemand vrijmaken van de dienstbaarheid. Maar als Christus, Gods Zoon, uit Egypte geroepen wordt, dan is Hij de Vrijmaker van Egyptes slavernij. Hij heeft Egyptes macht gebroken, al heeft Egypte het niet geweten. En alleen in Zijn uitgang uit Egypte wordt de uitgang van Zijn volk mogelijk. Zo komt er een heerlijk licht over Mattheüs' aanhaling van de profetie van Hosea.

Koning Herodes

De 'koning Herodes', die we in Mattheüs 2 tegenkomen, is Herodes de Grote.

Herodes de Grote (ca. 73 v.C. – Jericho, 4 v.C.), ook genoemd Herodes I, was een Edomiet die van 37 v.C. – 4 v.C. 'koning van Judea' (Luc. 1:5) was, d.w.z. als vazalkoning onder de Romeinen over Judea heerste. In de laatste jaren van zijn regering, ca. 6. v.C., werd de Heere Jezus geboren. Deze Herodes liet de kleine kinderen in Bethlehem vermoorden, in de hoop daarmee de pas geboren Koning der Joden uit de weg te ruimen.

We weten veel van zijn leven, familie en regering door de Joodse geschiedschrijver Flavius Josefus. Het koningshuis van de Herodessen, waarvan Herodes de Grote, de eerste koning was, was niet van Joodse afkomst, maar stamde uit Edom, waar de nakomelingen van Ezau woonden. Hij was dus een Edomiet. Het gebied heette toen Idumea, Herodes was een Idumeeër.

Herodes was een zoon van Antipater en Cypros. Hij werd in 37 v.C. door de Romeinse senaat aangesteld tot koning over Judea.

Herodes was een kundig man, doch ook koel, wreed en geslepen. Door zijn ijzeren bewind, maar vooral door de steun van Rome, was er over het algemeen vrede gedurende zijn 32-jarige regering. Hij probeerde de macht van de farizeeën, die de Joodse wet handhaafden, te breken door de Sadduceeën te steunen. De beroemde wetgeleerde Hillel voerde voortdurend twistgesprekken met de regering van Herodes.

Herodes' eerste daad was de uitmoording van bijna het gehele Sanhedrin (Joodse Raad). Vervolgens liet hij Hyrcanus, de vorige koning van Judea, ter dood brengen. Later gaf Herodes bevel zijn eigen vrouw te doden en nog weer later haar moeder. Hij liet ook drie van zijn eigen zoons ombrengen. Volgens de Romeinse schrijver Macrobius moet dit laatste keizer Augustus tot de uitspraak gebracht hebben: 'Men kan beter Herodes' varken zijn dan zijn zoon' (Herodes at geen varkensvlees). Hij was gehaat om zijn wreedheid.

Herodes probeerde de gunst van de Joden te winnen, onder meer door de tempel in Jeruzalem in de orthodox-Joodse stijl te herbouwen. Tegelijkertijd bracht hij andere bouwwerken tot stand om zijn macht te tonen. Hij bouwde bijna 20 paleizen. Hij liet onder meer de haven van Caesarea aanleggen en hij bouwde een Hippodrome, een circus voor gladiatorengevechten, een door Joden verafschuwd vermaak. Zijn bewind toont de grootse stijl van de Romeinse keizers, maar die overdadige levensstijl ergerde juist vele Joden.

Kort na de kindermoord in Bethlehem stierf Herodes in 4 v.C.

Daarna kwamen de Joden in opstand, maar de Romeinen sloegen de opstand meedogenloos neer.

Na Herodes' dood werd zijn rijk door de keizer Augustus verdeeld onder zijn zonen. Bijna de helft van het rijk, namelijk Judea, Samaria en Idumea, was voor Archelaüs, de oudste dan levende zoon. Deze drie gebieden vormden de Romeinse provincie Judea. Een vierde part van Herodes' gebied, namelijk Galilea

en het land over de Jordaan viel ten deel aan Herodes Antipas. Een ander vierde deel, namelijk Iturea en Trachonitis, was voor Filippus, de jongste zoon.

Herodes I was de eerste en belangrijkste koning van het Herodiaanse koningshuis. Deze dynastie heerste enkele geslachten lang, tot 39 n. Chr., over het joodse land. In doorsnee waren de Herodessen achterdochtige en wrede heersers, ook ten opzichte van hun eigen familie.

Egypte

Op bevel van de engel vluchtten Jozef en Maria met het Kind naar Egypte. Wat kwamen de geschenken die de wijzen uit het oosten hadden meegebracht, nu goed van pas. Zij kwamen niet in Egypte als bedelaars, maar konden in hun onderhoud voorzien. Beter gezegd, de Heere heeft zo op een wonderlijke manier in hun onderhoud voorzien. Er woonden veel Joden in Egypte, vooral in Alexandrië. Daar werden de Joden begunstigd door de Ptolemeën, de Griekse koningen van Egypte. Op bevel van een van deze vorsten werd er met de Griekse vertaling van het Oude Testament begonnen, de Vertaling der Zeventigen genoemd (Septuagint). Het verblijf in Egypte was voorspeld. In Hosea 11: 1 staat: *Als Israël een kind was, toen heb ik hem liefgehad, en ik heb Mijn zoon uit Egypte geroepen.* Dit is niet alleen van toepassing op de verlossing uit Egypte, genoemd in Exodus, maar het is ook van toepassing op de Heere Jezus. Door Israëls verblijf in Egypte werd afgeschaduwd dat eenmaal ook Christus, het ware Zaad van Abraham, in dat land wonen zou.

Het verblijf in Egypte heeft naar alle waarschijnlijkheid slechts enkele jaren geduurd.

Verhalen over vluchtelingen

Het verhaal van Fazil - voor jonge kinderen (4-8 jaar)

Dichtbij een heel groot dorp, buiten aan de rand, staan allemaal grijze huizen zomaar midden in het land. Al die huizenblokken bij elkaar lijken wel een dorpje in het klein. Je kunt er niet zomaar binnen komen of doorheen rijden, want er staat een slagboom voor. Al die huizenblokken bij elkaar zijn eigenlijk een wereld in het klein. Want in die huizen wonen mensen uit heel veel verschillende landen. Er wonen donkerbruine mensen met krulletjeshaar, lichtbruine mensen met zwart steil haar, witte mensen met lichtbruin haar. En al die mensen spreken allemaal verschillende talen. Dus al die huizen bij elkaar zijn eigenlijk een wereld in het klein. In één van die huizen, op kamer 18, woont Fazil. Samen met zijn moeder, zijn zusjes, zijn oom en met Donkey zijn knuffelbeer. Fazil is bijna zeven en al best een beetje groot. Zijn zusjes zijn ukkepukken van vier. Hoe oud zijn oom is, weet Fazil niet. Fazil vindt het fijn dat zijn oom bij hen woont, want wie er niet bij hen wonen zijn: zijn vader en zijn grote broer van veertien. En dat is heel verdrietig voor hen allemaal. Want als je in een vreemd land moet wonen, zonder je eigen kleren, zonder je eigen huis, zonder je eigen vrienden en je eigen spullen, is dat helemaal niet leuk. En als dan ook je eigen vader en je eigen broer verdwenen zijn... dan is dat héél verdrietig. De plek waar Fazil woont, heet Asiel-Zoekers-Centrum, een AaZetCee. Een moeilijk woord voor een moeilijke plek. Als je asielzoeker bent, ben je op zoek. Op zoek naar onderdak. Op zoek naar veiligheid, naar liefde en vriendjes. Fazil komt uit een ander land. Een land waar oorlog is. Waar het niet veilig is. En daarom is Fazil nu hier. In Nederland. Op zoek naar een veilig plekje om te wonen. In het AaZetCee staat ook de school waar Fazil iedere dag naartoe gaat. 'Het is leuk op school,' vindt Fazil. Fazil krijgt op school veel Nederlandse les. Want Fazil spreekt een andere taal. Nederlands praten gaat best goed. Dat is natuurlijk heel belangrijk. Want als je met elkaar kunt praten, kun je beter met elkaar spelen, kun je beter andere mensen verstaan. Lijkt het net of je een beetje bij elkaar hoort. Fazil, zijn moeder, zijn zusjes en zijn oom mogen straks in een eigen huis gaan wonen. Misschien dat zij bij jou in het dorp komen wonen. Misschien dat zij bij jou in de straat komen wonen. Het kan zelfs zijn dat Fazil bij jou in de klas komt. En wat dan...?

Bron: gave.nl. Bronvermelding: Vink, H. (1999). Fazil woont nog in het AaZetCee. Utrecht: Uitgeverij de Banier.

Het verhaal van Myriam (Voor kinderen 8-12 jaar)

Myriam is een meisje van 11 jaar. Myriam woonde eerst in Qaraqosh. Hier woonde ze met haar vader en moeder en zusje. In Qaraqosh had ze het goed. Ze ging naar school, speelde met haar vriendinnetjes en elke zondag ging ze met papa en mama mee naar de kerk. Ruim een jaar geleden kwam de ISIS steeds dichterbij. En ze wisten het wel: als ISIS komt moet je zorgen dat je weg komt! Daarom is ze met haar familie gevlucht naar Erbil. Dit is een plaatsje in Noord-Irak, 70 kilometer lopen vanaf Qaraqosh. Eerst sliep Myriam in een tent. Maar nu woont ze in een trailer met twee slaapkamers (bijlage 8). Hier woont zij nu samen met haar familie. Hoe lang? Dat weten ze niet. Myriam mist haar huis. Ze mist de dingen die ze deed. Ze mist haar vriendinnetjes. Eén van haar vriendinnetjes was Sandra. Sandra en zij waren

altijd samen. Ze hielden van elkaar en als ze ruzie hadden maakten ze het weer goed. En toch is ze niet boos. Want waarom zou ze boos zijn en de ISIS willen doden? Ze weet dat God voor haar zorgt, wat er ook gebeurt. Hij heeft voor hen gezorgd toen ze moesten vluchten. Hij heeft hen bewaard voor de ISIS. Ja, toen Myriam en haar familie pijn en verdriet hadden, zorgde God voor hen! Als Myriam groot is, wil ze gaan werken bij Artsen zonder Grenzen. Ze wil mensen helpen die geen geld hebben om een dokter te betalen. Omdat Jezus ons zoveel geeft wil zij ook andere mensen helpen met wat ze nodig hebben. Myriam houdt veel van Jezus. Ze weet dat Hij altijd bij haar is, want Hij heeft Zelf gezegd: wees niet bang, Ik ben altijd bij je!

Bron: gave.nl

Syrische arts ontmoet Jezus in cel (voor oudere kinderen , 11-12 jaar)

Bekering na marteling

Littekens op zijn polsen en een glazen oog tonen de ernstige gevolgen van de martelingen, die de Syrische vluchteling Mohamed in zijn geboorteland moest doorstaan. "Ik ben gemarteld en gepijnigd, omdat ik mensen als arts wilde helpen," vertelt hij met trillende stem en betraande ogen. "Dat was mijn grootste pijniging, maar het bracht mij bij Jezus."

De Mohamed die zijn gasten verwelkomt in een eenvoudige bungalow op het asielzoekerscentrum – waar hij sinds oktober met zijn vrouw en drie kinderen woont - is niet te vergelijken met de stevige man, die hij ooit was. Zijn enorme gewichtsverlies en zichtbare littekens zijn het gevolg van langdurige martelingen en vernederingen in een gevangenis van de Syrische plaats Homs. Die stad staat bekend als bolwerk van verzet tegen president Bashar al-Assad. De vertrouwelingen van de president zijn daar niet blij mee. Dat blijkt als Mohamed – toen eigenaar van een privékliniek – in 2012 telefonische dreigementen ontvangt. "Je mag geen gewonden helpen van onze tegenstanders, anders doen we je iets verschrikkelijks aan," waarschuwd ze. "Dat maakte mij bang, maar als arts ben ik verplicht om iedereen te helpen; vriend en vijand."

Roepen om hulp

"Uiteindelijk hebben ze mij opgepakt en in een cel van één bij één meter gegooid." Mohamed werd uitgehongerd, vernederd en gemarteld. Als moslim riep Mohamed om hulp van Allah en Mohamed, maar redding bleef uit. "Plotseling zag ik in mijn gedachten het beeld van de gekruisigde Jezus. De meeste moslims kennen dat verhaal. Toen ik Hem aanriep, gebeurde er iets bijzonders. Mijn donkere cel werd plotseling verlicht. Ik zag een man in witte kleren – Jezus – die mijn wonden aanraakte. Vervolgens nam Hij mij mee naar buiten." Dit visioen werd later werkelijkheid. Niet lang daarna werd Mohamed uit zijn gevangenis gehaald en op straat gegooid. Hij was zo vermagerd en zwak, dat hij naar huis strompelde. "Die weg is maar twee kilometer, maar ik heb er vier uur over gedaan. De stad was verwoest. Thuis viel ik mijn familie in de armen."

Gods leiding

Mohamed en zijn gezin besloten Syrië te ontvluchten en via omzwervingen door Turkije en Egypte, kwam hij in contact met een mensensmokkelaar. Die bracht hen naar Frankrijk. "Ik wilde naar mijn neef in Denemarken, maar de smokkelaar had geld van ons gestolen. We hadden nog precies genoeg voor een ticket naar Amsterdam. Nu geloof ik dat God dat zo heeft geleid. Toen Hij mij uit de cel bevrijdde, beschouwde ik dat als gebedsverhoring, maar niet meer dan dat. Hier in Nederland heb ik Hem pas echt leren kennen. De Bijbel die ik kreeg, viel op een dag open bij 'De verloren zoon'. In hem herken ik mij helemaal. Jezus heeft mij teruggebracht bij mijn Vader."

Mohamed kwam op het azc tot geloof in Jezus Christus en liet zich dopen. Mohamed: "Eerst wist ik niet, wat ik mij bij wedergeboorte moest voorstellen, maar nu weet ik dat het echt bestaat."

Bron: Weergave, maart 2014 – iets vereenvoudigd

Handleiding bij de werkboekjes

Werkboekje -10

Zoek het antwoord

Zoek het goede antwoord in het kaartje!

1. In welke plaats is de Heere Jezus geboren?	Bethlehem
2. Hoe heet de moeder van de Heere Jezus?	Maria
3. Met wie was zij getrouwd?	Jozef
4. Hoe noemen we de mannen die uit een ver land de Heere Jezus kwamen aanbidden?	Wijzen uit het Oosten
5. Welke geschenken (cadeaus) brachten zij mee?	Goud, wierook en mirre
6. Welke koning wilde de Heere Jezus doden?	Herodes
7. Hoe vertelde de Heere dat Jezus en Zijn moeder en Jozef moesten vluchten?	In een droom
8. Naar welk land vluchtten zij?	Egypte
9. Hoe heet de profeet die dat al gezegd had?	Hosea
10. In welke plaats gingen ze wonen toen ze weer in Israël terug kwamen?	Nazareth

Klopt het wat zij zeggen? Wat vind jij?

“Wij moeten zorgen voor vluchtelingen die naar Nederland komen.”

“Er komen zoveel vluchtelingen, wij kunnen die mensen niet allemaal helpen.”

Dit is moeilijk. Wij moeten zorgen voor de vluchtelingen, dat vraagt de Heere van ons ('de vreemdeling die in uw poorten is').

Maar met de vluchtelingen komen er ook zorgen mee. Het is de taak van de regering om te beslissen hoeveel vluchtelingen er in Nederland opgenomen kunnen worden en wie er mogen blijven. In elk geval weten we dat de Heere van ons barmhartigheid vraagt.

Maak een mooie kaart

Is er bij jullie in de buurt een asielzoekerscentrum? Maak een mooie kaart voor een kind dat in een asielzoekerscentrum woont.

Om kaarten bij asielzoekers te krijgen, kunnen leidinggevenden het beste vooraf contact opnemen met stichting Gave. Zij kunnen hen in contact brengen met een werkgroep in hun buurt en met hen overleggen wat de kinderclub kan doen. Soms worden er bijvoorbeeld ook schoenendozen of toilettassen gevuld met spullen.

Puzzel

Volg de lijnen. Voor wie zou jij kunnen bidden?

Oranje lijn: kinderen

Paarse lijn: vluchtelingen

Rode lijn: vervolgers

Rugzakpuzzel

Vluchtelingen hebben soms maar alleen een rugzak met hun spullen. Kun jij lezen welke woorden er in staan? Begin met de hoofdletter. Je kunt de tekst vinden in Mattheüs 25: 35.

Welke opdracht geeft de Heere Jezus met deze woorden?

Er staat: "Ik was een vreemdeling en gij hebt Mij geherbergd."

Geherbergd betekent: onderdak gegeven, voor iemand zorgen. De Heere Jezus geeft Zelf in Mattheüs 25 de uitleg: "Voor zoveel gij dit een van deze Mijn minste broeders gedaan hebt, zo hebt gij dat Mij gedaan."

De Heere zegt hier dus dat we voor vreemdelingen, voor vluchtelingen moeten zorgen, dat we hen moeten helpen en liefhebben. Wat we voor hen doen, doen we voor de Heere.

Werkboekje + 10

Bedenk een vraag

In het kaartje van Egypte staan antwoorden die horen bij de vertelling.

Bedenk er een goede vraag bij die past bij de vertelling.

Er zijn meer mogelijkheden, hieronder een paar voorbeelden.

1. *Herodes: Hoe heette de koning die de Heere Jezus wilde doden? Hoe heette de koning naar wie de wijzen toegingen? Hoe heette de koning die in Israël regeerde? Enz.*

2. *Bethlehem: In welke stad is de Heere Jezus geboren? Naar welke stad moesten ze volgens Herodes gaan? Naar welke stad wees de ster de weg? Enz.*
3. *Nazareth: Uit welke stad kwamen Jozef en Maria? In welke stad gingen Jozef en Maria en de Heere Jezus wonen? In welke stad is de Heere Jezus opgegroeid? Enz.*
4. *Hosea: Hoe heette de profeet die al over het verblijf in Egypte geprofeteerd had?*
5. *In een droom: Hoe maakte de Heere aan de wijzen bekend, dat ze niet meer naar Herodes moesten gaan? Hoe maakte de Heere aan Jozef bekend, dat hij met de Heere Jezus en Maria naar Egypte (en terug naar Nazareth) moest gaan?*
6. *Egypte: Naar welk land moesten Jozef, Maria en de Heere Jezus vluchten?*

Nadenken

Wie waren er ook in Egypte?

Kleur de goede namen: *Abraham, Ismaël, Jakob, Jozef, de zoon van Jakob, Mozes, de twaalf stammen.*

Wat vind jij?

Er komt een opvangcentrum voor vluchtelingen in jullie woonplaats. Wat vind jij daarvan?

- Het maakt me bang
- Het geeft kansen
- Het zijn er teveel
- Als christen moet je hen helpen

Alle meningen zijn begrijpelijk. Probeer in het gesprek ook ruimte te geven voor al die meningen. Laat wel zien dat de Heere van ons vraagt dat wij barmhartig zijn. Wij moeten zorgen voor de vluchtelingen, dat is onze roeping en christenplicht (de vreemdeling die in uw poorten is). Dat er met de vluchtelingen ook zorgen meekomen, is duidelijk. Het is de taak van de regering om te bepalen hoeveel vluchtelingen er in Nederland opgenomen kunnen worden. Maar in elk geval vraagt de Heere van ons barmhartigheid.

Arabisch schrijven

Kun je de tekst hieronder lezen? In het Arabisch lees je van rechts naar links. Als je de Arabische letters met onze letters schrijft, kun je het al iets beter zien. De vertaling in het Nederlands staat er onder. Probeer de Arabische letters na te schrijven. Misschien kun je een kaart schrijven voor een kind in een asielzoekerscentrum met deze woorden erop. Dat mag natuurlijk ook in het Nederlands, er is vast wel iemand die het voor hen kan vertalen.

مرحبا ! ما السيئة التي كنت اضطروا
إلى الفرار . نحن نصلي من أجلك !

marhabaan ! ma als sayiat allati kunt aidtarru 'iilaa alfirar . nahn nasli min 'ajlik !
Hallo! Wat erg dat jullie moesten vluchten. Wij bidden voor jullie!

Rebus

Oplossing: Ik was een vreemdeling, en gij hebt Mij geherbergd (Mattheüs 25: 35).

Arabische puzzel

Kun jij lezen wat er staat? (Let op... van rechts naar links!)

Zoek de letters op het toetsenbord van de computer met de Arabische letters.

Oplossing: Ik ben Nadia. Ik kom uit Syrië. Bid voor mij.